

U.F

ungdom.fritid

- Hurtig kartlegging og handling (HKH)
- Bruk av anabole steroider blant gutter mellom 16 og 20 år, utenfor organisert idrett.

Kartleggingens målsetting

- Innhente informasjon om bruk av anabole steroider blant gutter i alderen 16 – 20 år i Stavanger.
- Hvem er bruker, omfang, utenfor organisert idrett, årsaker til bruk, hvor og hvordan rekrutteres ungdom til bruk, konsekvenser og skader av bruk.
- Kartlegge hvilke tiltak som iverksettes overfor disse
- Se på hvor egnede tiltakene er og om det er behov for nye tiltak.

Kartleggingsprosessen: metoder og kilder

HKH-teamet:

- 7 fra Uteseksjonen
- Veileder fra KoRus
Stavanger ved
Rogaland A-senter

Metode

- Eksisterende studier/ litteratur
- Innledende konsultasjon med 25 deltakere
- Mapping av 32 instanser
- 17 nøkkelinformanter fra ulike tjenester og organisasjoner, foreldre, samt brukere eller tidligere brukere.
- Fokusgrupper med ca 10 unge brukere
- Avsluttende konsultasjon, 23 deltakere
- Referansegruppe
- Veiledning og kvalitetssikring fra KoRrus.

Bruk av anabole androgene midler blant gutter 16-20år

- Stor usikkerhet knyttet til omfang
- Statistikk viser at rundt 3 % har brukt
- 5-10% bruker på store treningsentre
- 30-50% bruker på sentere med lite tilsyn
- Representanter fra hjelpeinstanser kjenner lite til bruk, har truffet få brukere og har lite kunnskap om AAS

Tilgang: Ikke vanskelig å få kjøpt AAS

- Tilgang på internett
- Treningscentre
- Gjennom venner i treningsmiljøet
- Voksne menn som trener og er store kontaktes og tilbyr gutter hjelp til å bli store raskt
- Smugler fra ferieopphold
- Inntas hjemme og på senter etter trening
- Pris: ca. 2000 kr per kur

Kjennetegn: Gutter 16- 20 år som bruker AAS

- Inndeling i to grupper:
- De som hjelpeapparatet kjenner på grunn av annen problematikk
- De som ikke er i kontakt med hjelpeapparatet

De som hjelpeapparatet kjenner

- Brukerne har kontakt med hjelpeapparatet på grunn av annen problematikk
- Denne gruppen kjennetegnes av mer omfattende problematikk enn brukere utenfor hjelpeapparatet

Hvem er brukere av AAS

- Debutalder 17,1 (Norheim)
- Informanter kjenner noen få brukere i 12-15 års alder
- Eldre brukere anbefaler ungdommer å vente til de er over 18 år

Hvem er brukere av AAS

- Ungdom som ikke er fornøyd med egen kropp
- Har et ønske om å bli større
- Trener på treningsstudio
- Fritiden brukes på trening og kosthold
- Har venner de trener sammen med som også bruker AAS
- Bruk av AAS gir positive opplevelser

Hvem er brukere av AAS

- Beskrives som sårbare av hjelpeapparatet men de fleste brukere kjenner seg ikke igjen i dette.
- Noen brukere har et ønske om å bli veldig store og muskuløse, andre ønsker å bli mer slanke og definerte.
- Mange går på skole eller er i jobb
- Finansiering av bruk gjennom egne midler eller penger fra foreldre

Sammenheng mellom bruk av AAS og annen rusbruk

- En gruppe som kun bruker AAS og ikke andre illegale stoffer, noen drikker alkohol
- En større gruppe som bruke AAS, begynner også å bruke andre rusmidler som hasj, amfetamin og beroligende piller
- En mindre gruppe som har begynt med illegale rusmidler og bruker AAS i tillegg.

Sammenheng mellom bruk av AAS og kriminalitet

- Salg og kjøp av AAS er ulovlig og knyttes til kriminelle miljøer
- Bruk av AAS fører til kontakt med kriminelle miljøer, men ulik grad av kriminalitet på grunn av mange mellomledd
- Bruk av AAS gir økt risiko for kriminalitet

Fysiske skader/konsekvenser

- Muskelavrivninger, kne- og leddskader
- Nyreskader, hjerte og leverskader
- Kviser, strekkmerker, kvinnebryster, hårtap og økt hårvekst
- Hormonnivået påvirkes
- Nedsatt/økt sexlyst

Fysiske skader/konsekvenser

- Små testikler, nedsatt fertilitet
- Pusteproblemer
- Nedsatt matlyst
- Smerte i muskulatur
- En del av skadene er reversible

Psykiske helse

På kur:

- AAS forsterker den du er
- Økt energi og økt matlyst
- Kort lunte
- Sinne og aggresjon
- Uovervinnelig

Psykisk helse

Av kur:

- Generelt dårlig form
- Lite energi
- Deppa, angst, redsel, paranoia og selvmordstanker

Sosiale konsekvenser

- Problemer med å fungere sosialt når en ikke er på kur, får lav selvtillit og føler seg ikke vel
- Vold mot kjærester, søsken og foreldre.
- Lever i en boble, egen verden, trekke seg bort fra familien, kun opptatt av trening og kosthold.
- Kort lunte
- Mye krancling i familien

Sosiale konsekvenser

- Sykemeldinger i perioder på 14 dager til 1 måned etter endt kur
- Søkende til familien når en er av kur
- Henter støtte hos venner i treningsmiljøet for å takle hverdagen når en er av kur

Kontakt med hjelpeapparatet

- Blir ikke spurt om AAS bruk
- Bruker gir kunnskap om AAS til hjelper
- Ingen spesifikke instanser i Stavangerområdet å kontakte som har kompetanse på AAS
- Noen har kontakt med fastlege vedrørende undersøkelse av hjerte, lever og nyrer

Hva er felles for tiltakene som finnes?

- Kunnskapsnivået om AAS er for lavt
- Fokuset er sjeldent på AAS, men annen problematikk

Hvilke tiltak finnes for gutter 16-20 år som bruker AAS

- Fastleger
- K46
- Helsestasjon for ungdom
- Senter for spiseforstyrrelser
- Uteseksjonen
- Psykiatrisk ungdomsteam
- Politi og Tollvesenet
- Antidoping Norge
- Treningssentres rolle

Handlingsplan

- Hovedmål er å redusere bruk av androgene anabole steroider (AAS).
- Delmål er å bidra til at flere unge som bruker AAS blir identifisert og får tilbud om oppfølging. Strategi for å nå målet er å øke kunnskap blant ansatte og å koordinere hjelpeapparatet.

Hvilke tiltak finnes for gutter 16 – 20 år som bruker AAS

- **K46**

Veiledningstelefon om doping til ungdom
og foreldre

Telefon 41696895

Åpningstid: Tir./Ons./Tor.: 08.00 – 20.00

Man./fre.: 08.00 – 15.30

Hvilke tiltak finnes for gutter 16 – 20 år som bruker AAS

Samarbeidsprosjekt:

Politi, SLT, UIS, Uteseksjonen, MMA –
senteret og Elixia.

- Tilby trening, samtaler og kostholdsveiledning
- Tett oppfølging over lengre tid

